

Μίνωας

Ο Μίνωας, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, ήταν γιος του Δία και της Ευρώπης και ο πρώτος βασιλιάς του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Ήταν από τους πλέον σοφούς, που θέσπισε νόμους, και μάλιστα περιβεβλημένους με θεϊκή εντολή.

Ο σοφός Μίνωας, επειδή γνώριζε το μεγάλο σεβασμό που έτρεφαν για τους θεούς τους, οι υπήκοοι του, οι Μινωίτες, είχε οργανώσει για τον σκοπό αυτό ένα είδος μυστηριακής τελετής, ώστε να τους πείσει, ότι οι νόμοι, και οι αποφάσεις του ήταν θεόσταλτες. Με τον τρόπο αυτό μετέθετε την τυχόν δυσαρέσκεια των υπηκόων του, για τις αποφάσεις του, στους θεούς. Το τέχνασμα του Μίνωα βλέπουμε να επαναλαμβάνεται μερικές εκατοντάδες χρόνια αργότερα περί το 1300 π.χ. από τον Μωυσή όταν συνάντησε δήθεν τον Θεό στο όρος Σινά.

Όπως μας λέει ο Όμηρος, ο Μίνωας κάθε εννέα χρόνια (αφού ετοίμαζε το επόμενο εννεαετές πρόγραμμά του), ξεκινούσε από την Κνωσό, και μέσω της Ιεράς Οδού, συνοδευόμενος από πλήθος Μινωιτών, που ήταν ιερείς, μύστες, όργανα της εξουσίας και απλοί πολίτες, για να μεταβεί στο Ιδαίον Άντρον. Το Ιδαίον Άντρον είναι ένα σπήλαιο σε υψόμετρο 1.500 μέτρων στο όρος Ίδη (Ψηλορείτης). Στο σπήλαιο αυτό σύμφωνα με τη μυθολογία είχε γεννηθεί ο Δίας, γιος του Κρόνου και της Ρέας, και επειδή ο Κρόνος κατάπινε τα παιδιά του, είχαν αναλάβει τη φύλαξή του οι Κουρήτες (Κρήτες;) πάνοπλοι πολεμιστές, και όταν το μωρό Δίας έκλαιγε αυτοί χόρευαν ένα πηδηχτό χορό (πεντοζάλη;), και κτυπούσαν τις ασπίδες τους προκαλώντας θόρυβο για να μην ακούσει ο Κρόνος το κλάμα του μωρού .

Ανεβαίνοντας το όρος, μετά από κοπιαστική πορεία αρκετών χιλιομέτρων, η πομπή σταματούσε στην θέση Ζώμινθος, σε υψόμετρο 1.200 μέτρων, όπου υπήρχε επιβλητικό οικοδόμημα, που ήταν πιθανώς ο χώρος όπου ο Μίνωας και η ακολουθία του προετοιμάζονταν για την τελική φάση της τελετής. Ήταν και συγχρόνως διοικητικό και παραγωγικό κέντρο. Από εκεί ελέγχονταν η κτηνοτροφική δραστηριότητα της περιοχής και ειδικά η παραγωγή μαλλιού, απαραίτητο για την υφαντουργία, και ξυλείας, απαραίτητης για την ναυπήγηση

πλοίων. Η θέση οικοδομήματος σε υψόμετρο 1.200 μέτρων, μας κάνει να υποθέσουμε ότι οι Μινωίτες, να έκαναν χρήση του χιονιού και του πάγου. Το οικοδόμημα που διέθετε 80 δωμάτια, ήταν ένα τριώροφο κτήριο, αρκετά μεγάλο, που εκτός από διοικητικό κέντρο πρέπει να τελούνταν ή να προετοιμάζονταν θρησκευτικές τελετές. Τελικός προορισμός της πομπής το σπήλαιο Ιδαίον Άντρον. Δεν γνωρίζουμε πόσες μέρες κρατούσαν οι τελετές και τον τρόπο διεξαγωγής των. Στο σπήλαιο ο Μίνωας εισέρχονταν μόνος του, όπου εκεί υποτίθεται συναντούσε τον πατέρα του τον Δία που του έδινε τις εντολές του.

Το διοικητικό κέντρο αυτό εντόπισε ο αρχαιολόγος Γιάννης Σακελλαράκης, όταν διενεργούσε ανασκαφές στο Ιδαίον Άντρον. Ένας κτηνοτρόφος από τα Ανώγεια, που είχε πλησίον τα ζώα του, του ζήτησε να τον επισκεφτεί στο σπίτι του. Τότε ο Σακελλαράκης, τον ρώτησε που είναι το σπίτι του κι ο κτηνοτρόφος του απάντησε στην Ζώμινθο. Ο Σακελλαράκης ένας πεπειραμένος αρχαιολόγος, και γνώστης της περιγραφής του Ομήρου, έμεινε άναυδος. Αν είναι αυτό που πέρασε από το μυαλό μου, σκέφτηκε, θα είναι ο μεγαλύτερος αρχαιολογικός εντοπισμός μετά την Κνωσό, και πράγματι έτσι ήταν. Διότι ονομασία Ζώμινθος ήταν γνωστή από τον Όμηρο αλλά άγνωστη σαν θέση. Ακόμη προκαλεί μεγάλη εντύπωση, πως παρέμεινε αναλλοίωτη η ονομασία μέσα στο χρόνο. Την άλλη μέρα που επισκέφτηκε την Ζώμινθο βρέθηκε μπροστά στο οικοδόμημα που αναφέραμε στην αρχή. Μόνο που το οικοδόμημα είχε καταρρεύσει από σεισμό το 1400 π.Χ. το ευχάριστο όμως ήταν ότι δεν είχε συληθεί από λαθροανασκαφείς. Μετά τον σεισμό εγκαταλείφτηκε, και έμεινε ανέπαφο, προς μεγάλη χαρά των αρχαιολόγων και όχι μόνο. Ήδη η ανασκαφή προχωρά φέρνοντας στο φως ευρήματα που βελτιώνουν τις γνώσεις μας για την εποχή εκείνη.

Ο μινωικός πολιτισμός άκμασε το 1900 π.Χ. έως το 1500 π.Χ. περίπου, στο διάστημα αυτό η μινωική Κρήτη έγινε θαλασσοκράτειρα, και αυτό το όφειλε στον εμπορικό της στόλο και στο ανθρώπινο ναυτικό της δυναμικό. Είχε το μονοπώλιο σχεδόν των θαλασσιών εμπορικών συναλλαγών. Το 1500 π.Χ. με την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης εδέχθη καίριο κτύπημα, από το δημιουργηθέν παλιρροϊκό κύμα, εκεί που ήταν η δύναμή της, της κατέστρεψε τον εμπορικό της στόλο και το ανθρώπινο ναυτικό της δυναμικό. Από τότε και μετά δεν μπόρεσε να συνέλθει.

Πολλά χρόνια αργότερα μετέβησαν στη Φαιστό η οποία δεν είχε πληγεί από το παλιρροϊκό κύμα, ο Λυκούργος και ο Σόλων. Όπου ο μεν πρώτος αφού μελέτησε τη μινωική νομοθεσία, έφυγε για τη Σπάρτη περνώντας πρώτα από τους Δελφούς, για

να πει στους Λακεδαιμόνιους, ότι οι νόμοι που έφερε, έχουν την έγκριση του Απόλλωνα. Ο δε δεύτερος εκτός από τους νόμους, πήρε το ηλιακό ωρολόγιο, και ένα όργανο σε σχήμα δίσκου οδηγό για τη ναυσιπλοΐα, αλλά και άλλες επινοήσεις. Όλα αυτά βοήθησαν πολύ την Σπάρτη και την Αθήνα ώστε να εξελιχθούν στις ισχυρότερες πόλεις, κράτη, του ελλαδικού χώρου.

Το όνομα Μίνωας πρέπει να ήταν το όνομα ενός από πρώτους ισχυρούς βασιλείς της Κρήτης, και από εκεί και μετά να παρέμεινε σαν τίτλος για τους επόμενους βασιλείς, όπως ο Φαραώ για τους Αιγυπτίους.

Ιωάννης Θεοδωρόπουλος